

Uprava: Nebotičnik, Gajeva ul. 1. Telefon 38-55.
Ček. račun: Ljubljana št. 14.614. Izhaja vsak dan, razen ob ponedeljkih in po praznikih.

GLAS NARODA

Naročnina na mesec je 12 Din. Za tujino 20 Din.
Uredništvo: Ljubljana, Nebotičnik, Gajeva ul. 1. Telefon 38-55.
Rokopisov ne vračamo.

Št. 90.

Ljubljana, torek 21. aprila 1936

Leto II.

Napak se izogibljejo bedaki — in drviyo v nasprotne napake.
Horac.

Dnevna pratika

Torek, 21. aprila 1936. Katoličani: Anzelm. Pravoslavni: 8. aprila 1936. Sv. ap. Iridon.

Dežurne lekarne v Ljubljani

Torek, Dr. Kmet, Tyrševa cesta; Mr. Trnkoczy, Mestni trg; Mr. Ustar, Šelenburgova ulica.

Vreme

Jugoslavija, Jasno v severozapadnih krajih, a oblačno v ostalih delih države. Dežuje v okolici Kosovske Mitrovice. Temperatura je padla v severozapadnih in južnih krajih, v ostalih je narasla. Nočni mraz na severu države. Mrzla Vodica — 2 C, Mostar 22 C.

Napoved za danes: Jasno v vsej državi, deloma oblačno v zapadnem delu, delno deževje v ostalih delih države. Temperatura bo narasla. Sonce vzhaja ob 4.45, zahaja ob 18.30.

Dunajska napoved: Menjajoče se oblačno vreme, nevarnost slane, posebno v izpostavljenih krajih. Ponoči bo temperatura nekoliko nad ničlo.

Gledališče

DRAMA

Začetek ob 20. uri

Torek 21. aprila: Gospodski dom, Gosstovanje v Celju. Izven.

Sreda 22. aprila: zaprto.

OPERA

Začetek ob 20. uri

Torek 21. aprila: zaprto (generalka).

Sreda 22. aprila: Lucia di Lamermoor

Premiera. Red Sreda.

Kino

Sloga: Moj največji uspeh.

Matica: Lažni vitez.

Union: Caričin gardist.

Šiška: Pripovedke iz Wienerwalda.

Ideal: Nana.

Radio Ljubljana

Torek: ob 11: Šolska ura: Trboveljski slavčki po Čehoslovaškem, g. Šupančič; 12: plošče; 12.45: poročila; 13.15: plošče; 14: poročila; 18: Radijski orkester; 18.40: Filozofija združnega gospodarstva, g. dr. Veber; 19: poročila; 19.30: Narodna ura: Turizem in prirodne lepote Črne gore, g. Blažo Burovič Besac; 20: Uvodno predavanje in ob 20.30: Evropski koncert francoske simfonične glasbe, izvajata nacionalni orkester in zbor.

Borza

Ljubljana, 20. aprila.

Današnja	povprečna	vrednost
tujega denarja		
1 hol. goldinar		29.77
1 nemška marka		17.61
1 belga		7.41
1 šv. frank		14.27
1 angl. funt		218.50
1 am. dolar		48.48
1 fr. frank		2.88
1 Kó.		1.81

V privatnem kliringu

1 avstr. šilling	9.17
1 nemška marka	14.00
1 angl. funt	250.00

Pol milijarde dolga na novih hišah — Podmladek novega podzemlja — Zagonetka slutenj — Gradaščico krote — Pozor, hud pes — Postelja Marije Terezije — Novi brzouklaki

Sporazum med Francijo in Anglijo

Pariz, 20. april. r. Današnji Excelsior objavlja ženevsko poročilo nad vse pesimistično. List prinaša izjavo neke ugledne osebe, ki trdi, da so zadnje vesti o poboljšanju odnosov med Francijo in Anglijo vse preveč pretirane. Poboljšanje se nanaša samo na nek britanski akt kurtoazije, kateri pa še ne pomeni stvarnega zboljšanja mednarodnega položaja. List naglašja, da je v teku zadnjih razgovorov med angleškim zunanjim ministrom Edenom in francoskim delegatom za DN Paul Boncourjem prišlo do sporazuma v nekaterih vprašanjih. Po mnenju lista sta se oba državnika sporazumela v sledečih vprašanjih: a.) glede Francije:

- 1) da ne bo Francija pod nobenimi pogoji zapustila DN;
 - 2) da poleg tega ostane zvesta paktu DN in da še nadalje sodeluje pri sankcijah;
 - 3) da za enkrat odloži izvedbo svoje odločitve glede na nezakonito zasedbo porenjskega demilitariziranega pasu s strani Nemčije.
- b.) glede Anglije:
- 1) da Velika Britanija ne bo zahtevala poostrenja sankcij napram Italiji;
 - 3) da bo Velika Britanija priznala, da je abesinsko vprašanje kolonialno vprašanje.

Eden in Paul Boncour sta na osnovi tega sestavila že v soboto skupno francosko-britansko deklaracijo.

Ženevski sklepi v luči londonskega tiska

London, 20. aprila. n. Tudi tukajšnji listi se bavijo s položajem v Ženevi. »Times« pravi, da bo Velika Britanija, kot je to izjavil ministrski predsednik Baldwin, še nadalje podpirala DN in da bo nastopila proti vsakemu samovoljnemu pričetku vojne in proti vsaki prekršitvi pakta DN. Velika Britanija sicer pristane na izmenjavo nekkih določb pakta DN, ali

na noben način ne pristane na izmenjavo osnovnih načel pakta DN. List je mnenja, da bi bila za DN prava nesreča, če bi izstopila iz njega Italija.

»Daily Telegraph« pravi, da bo govor Baldwina znatno vplival na današnji sestanek sveta DN. »Morning Post« pa gleda na Baldwinov govor s skepsjo ter pravi, da je v govoru izražen ves neuspeh kolek-

Tako so v Wilhelmshavenu Nemci sprejeli truplo svojega poslanika v. Hoescha, ki je umrl v Londonu. Truplo je prepeljal v domovino angleški rušilec »Scout«. V ospredju je na lafeti krsta s pokojnikovim truplom

V Brucku ob Leithi na Nižjem Avstrijskem so pred kratkim imele manevre avstrijske oklopne čete. Na sliki vidimo oklopne avtomobile, ko drve po vodi

tivne akcije DN. Delavski »Daily Herald« pa pravi, da je neuspeh nastal samo zaradi tega, ker pakt DN ni popolnoma pravilno in brezkompromisno sestavljen. List je mnenja, da so tako načela kot predpisi DN v mnogih mestih dvoumni in jih je treba precizirati. »Daily Mail« trdi, da je neuspeh pripisati tudi temu, ker je Velika Britanija vse preveč s svojo politiko slonela na stari postavki, da se vojna v Afriki lahko hitro in brez težko konča. List zahteva od britanske vlade, da preorientira svojo politiko glede afriškega vprašanja.

Turki v Siriji

Carigrad, 20. aprila. c. Tudi turški krogi spremljajo z velikim interesom dogodke v Siriji, ki streme spreminiti sedanji položaj in izvesti politične reforme. Turška vlada ne želi, da bi se Turki, ki žive v Siriji, smatrali za Arabce. Radi tega prevladuje mnenje, da bo turška vlada poslala francoski vladi poseben memorandum, v katerem bo zahtevala, da se vsi Turki, ki žive v Siriji, smatrajo kot turška narodna manjšina.

Dnevna kronika

— Zveza za tujski promet v Sloveniji sporoča sledečo prometno vest: Odobrena je polovična vožnja po naših železnicah udeležencem glavne skupščine in konference Jugoslov. hotelirskega saveza v Zagrebu 24. do 26. aprila 1936. Popust velja od 20. do 30. aprila 1936.

— Akademija Podmladka Rdečega križa bo prihodnjo nedeljo 26. aprila t. l. v veliki dvorani hotela Union. Začetek točno ob 10.30 dopoldne. Program akademije je zelo pester. Izvajajo ga člani Podmladka Rdečega križa skoro vseh ljubljanskih šol. Nastopili bodo najmlajši Podmladkarji z ljubkimi in srekanimi prizorčki ter deklamacijami, kakor tudi Podmladkarji meščanskih in srednjih šol z resnimi in umetniškimi točkami. Opozorjamo cenjeno občinstvo, zlasti stariše, na to prireditve. Vstopnina zelo nizka. Predprodajo vstopnic je prevzela Glasbena Matica. Ne zamudite ugodne prilike.

— Dijaska predstava v drami. Prihodnja dijaška predstava bo v petek 24. t. m. po cenah od 5 do 14 Din. Vprizori se Galsworthyeva drama Družinski oče.

— Umrli so v Ljubljani ga. Marija Adlešičeva, soproga železniškega inšpektorja; g. Karel Kauschnegg, trgovec; ga. Vidie Jerica; v Mozirju g. Cesar Ivan, kipar; v Studencih pri Mariboru ga. M. Jera Gruner, priorica; v Domžalah g. Janežič Josip; v Jurklostru ga. Marija Rauter. N. v m. p. Preostali naše sožalje.

— S kraljevim ukazom je premeščen na carinarnico v Debru g. Franjo Šlibar, carinski kontrolor 7. pol. skup. na glavni carinarnici v Osijeku. V carinarnico 1. reda v Prahu je premeščen g. Borivoj Karačič, carinski kontrolor 7. pol. skup. pri glavni carinarnici v Ljubljani.

Celje

o— Izredni obč. zbor na Mrzlici bo imela Savinjska podružnica TK Skala v nedeljo, 3. maja ob 10. uri dopoldne. Isti dan bo TK Skala obhajala 5-letnico svojega obstoja.

o— Šoferski izpiti bodo zopet 18. maja od pol 9. ure dalje na okrajnem načelnstvu v Celju. Prošnje naj napravijo kandidati iz gornjegrajskega, konjiškega in šmarskega sreza ter področja mesta Celja.

o— Gosposki dom, tragikomedijo v režiji prof. Šesta, bodo ljubljani nočoj ob 20. uri vprizorili v celjskem gledališču. Neabonenti dobijo vstopnice v trafiki Frajle na Dečkovem trgu.

o— Cerkevni nabiralnik je ohrnil neki Ivan Lesjak, ko je vlomil na Jožefovo v cerkev Sv. Benedikta na Pernovem. Zagovarja se, da je dopoldan spustil v nabiralnik pomotoma 10 Din, kateri znesek pa je moral popoldan zeti nazaj, zato je vlomil v cerkev.

Matj je našla v žepu svoje hčerke ljubavno pismo, v katerem je bilo napisano: Milijon poljubčkov Ti pošiljam ... Zato je mati rohnela:

— Da te le ni sram, ko te je poljuboval ta Don Juan.

— Mama, to je šele začetek prvega milijona, ki se — ni niti začel.

Mož: V svojem življenju sem poznal samo dve ženski, ki sta me res osrečili.

Zena: Katera je bila ona druga?

Živahno gibanje bivših demokratov

V nedeljo je bivša demokratska stranka priredila dve večji politični zborovanji, in sicer v Kovačici in Nišu. V Kovačici je nastopil kot glavni govornik šef bivše demokratske stranke Ljuba Davidović, ki se je v svojem govoru dotaknil vseh perečih problemov naše notranje politike, predvsem pa volitev, hrvatskega vprašanja, korupcije in nalog Združene opozicije.

Davidović o demokraciji in volitvah

Izvajal je med drugim: Zdrava narodna politika sloni na svobodi, pravici in resnici. To so temeljni kamni, na katerih se snuje sedanost in bodočnost naroda. Oni, ki govorijo v imenu domovine, morajo vedeti, kaj govorijo. Kajti če se verjame njihovim besedam, se skozi to vero poklanja pažnja tudi domovini.

Davidović je nato govoril o narodni skupščini, ki naj bi postala pravi izraz narodne volje in razpoloženja med ljudstvom. V tej zvezi se je dotaknil potrebe svobodnih političnih zakonov in razpisa svobodnih volitev in je izjavil med drugim: Mi hočemo, da bo narodna skupščina svobodno izvoljena. Dali bomo vsem enake pravice, tudi našim nasprotnikom. Ta država in njena usoda bosta v svobodnih rokah samo tedaj, če jo bodo upravljali svobodno izvoljeni narodni poslanci.

Obširno je nato govoril tudi o korupciji in se zavzemal za čimprejšnji sprejem zakona proti korupciji. Zakoni morajo biti po njegovem mnenju tako strogi, da se skrajša o prsti onim, ki jih imajo predolge. Po daljšem obrisu sedanega ekonomskega položaja v državi se je dotaknil še hrvatskega vprašanja in pri tem poudaril: Je še eno vprašanje, ki vas zelo zanima in to je hrvatsko vprašanje. Razgovarjamo se, toda to opravilo bo težko privedi do kraja, ker je pač precej težko. Povem vam pa, da Hrvatji ne žele razcepiti države. Verujte, da mi ne bomo upropastili te države.

Milan Grol

o hrvatskem vprašanju

Na shodu v Nišu je bil glavni govornik drugi voditelj bivše demokratske stranke Milan Grol, ki se je posebno obširno dotaknil hrvatskega vprašanja in razgovorov v Združeni opoziciji. Posnemamo nekaj glavnih misli:

Zadnje čase se stalno govori o sporazumu opozicijskih strank. Za sedaj še ni mogoče govoriti o poedinih točkah sporazuma, potrebno pa je razčistiti pojme in jedro samega sporazuma. Sporazum smatra narod za vzajemno prizadevanje za spremembo prejšnjega stanja in uvedbo novega Srbsko-hrvatski sporazum pomeni borbo prinese nekaj trajnega. Hrvatsko vprašanje je samo del vseh ostalih vprašanj, katerih nobeno se ne more samostojno reševati.

beno se ne more samostojno reševati.

Naša demokracija je tista, ki si jo zamišljamo v znaku zbiranja vseh zdravih narodnih sil. Hrvatsko vprašanje, demokracija in ekonomska vprašanja so istovrstna vprašanja, ki se morajo zato reševati skupno v istem duhu. Toda pri reševanju teh vprašanj sistematsko. Treba je začeti pri osnovnih narodnih svobodskih kot sredstvih za ustvaritev drugih.

Mi kot grupa se moramo žrtvovati, da za ceno lastnih žrtv izveličemo domovino iz teškoč. Če so teškoče v sporazumevanju, so samo vsled tega, ker se je težko izraziti. Vendar pa sporazumevanje hitrejša napreduje, kakor bi si to kdo mislil. Iz Zagreba se zahteva, da se v načelu prizna osnovno postopanje glede pravice do samostojnega razvoja na svojih tleh. V Beogradu pa se zahteva, da se naši tovariši iskreno zavzamejo za skupno izvajanje programa.

Tri Davidovićeve rezerve

Stališče Ljube Davidovića je jasno in neomajno. Njegov liberalizem pozna samo tri rezerve: Prva je ta, da se mora borba voditi na vseh poljih notranje in zunanje politike. Druga rezerva je zahteva da si naša država kot celota čimprej zajamči dostojno mesto v mednarodni skupnosti. Tretja pa je zahteva po disciplini. Vsak neuspeh bi dovedel do reakcije zaradi zablod srednjega stanu.

Del naših zaveznikov se do sedaj ni še izjavil glede sporazuma, toda mi upamo, da se bo to kmalu zgodilo.

Pred novim sestankom

Kakor se doznava iz Zagreba, je zelo verjetno, da se bodo razgovori Združene opozicije nadaljevali okoli 24. t. m., in sicer v Zagrebu. Po mnenju zagrebskega »Jutarnjega lista« bodo predgovorniki srbskega dela Združene opozicije in Miše Trifunovića obveščeni že o protipredlogih dr. Mačka, ki se je danes, v ponedeljek, vrnil iz Ku pinca v Zagreb. Po tem sestanku bi končno besedo imel srbski del Združene opozicije. In torej nekaj več kot samo volilni sporazum.

sporazumu, ne

Narod želi, da m

»Veste kaj, gospod krčmar, tisti petelin, ki sem ga snoči povečerjal, mi je težko ležal v želodcu. Od treh zjutraj nisem mogel več spati.

— »Da, to je bil njegov čas — točno ob treh me je mrha vedno zbudila.

Razgovori s čitatelji

Fraze in dejanja

Ljubljana, 20. aprila.

Na neki dopis somišljenikov v Mariboru:

Prijatelji, da je centralizem vir vsega zla v našem državnem življenju, o tem so si danes na jasnem vsi razsodni ljudje in do bri patriotje, ki jim je blagor domovine resnično pri srcu. Od vsega početka se sučejo vsi spori in ves politični boj okoli te osi. Ne bo pomirjenja, ne bo san niranja, ne bo uravnovešenja, dokler ne bo strt ta oreh, ki ima tako trdo in vendar tako tenko lupino.

In tako dolgo tudi ne more biti govora o pravi demokraciji, dokler ni temelja prave demokracije. Glavna napaka v vsej borbi za notranjo ureditev države pa obstoja v tem, da nobena stran doslej ni povsem jasno in določeno očrtala svojega stališča in iznesla svojih zahtevkov. Še vsaka vlada je prišla z decentralističnim programom in vsaka opozicija ravnotako, ta bolj druga manj radikalno ali demokratiško, ampak nobena še docela čisto, bistro in jasno: to hočemo in tega nočemo. Ali je vam, prijatelji, docela jasno, kaj je hotel g. Uzunović ali g. Jevtić, ali kaj hoče g. Davidović ali g. Stanojević ali g. Maček? Nam ni!

Kar se tiče pojma demokracije, je, soglašamo z vami.

Če hodijo ljudje okoli in govorijo o svobodi, ki je temelj vsake demokracije, potem bi jih bilo treba vprašati: kakšna je ta svoboda, oziroma kako si jo oni predstavljajo? Mi vidimo danes samo to

ni. In torej tuat ne more biti govora o pravi demokraciji.

Do vsega tega moramo šele priti. Dal Bog, da bi se s pravim demokratičnim delom res že enkrat pričelo, z desne in leve, od zgoraj in od spodaj, potem bomo kmalu zlezli ven iz vseh preprirov in težav in zaživeli zdravo demokratično življenje, ki je element blagra in napredka države in njenov in države.

Uvoz motornih vozil v Jugoslavijo. Znižanje taks na vozila je naglo dvignilo tudi uvoz motornih vozil. Do leta 1933. je bil ta uvoz negativen, a po preteku tega kritičnega leta je začel uvoz naraščati, tako da smo dosegli lansko leto že 918 uvoženih osebnih, 203 tovornih avtomobilov ter 152 motociklov. Največ vozil smo uvozili iz Amerike, to pa radi tega ker so ameriška vozila znana po nizkih cenah. Na zadnjem mestu so pa vozila iz Avstrije, sicer so pa med dobavitelji Nemčija, Anglija, Italija in Francija.

Danes poje ob 16., 19.15 in 21.15 uri **Kino Sloga** Telef. 2730

Marta Eggerth

izredno zabavnem filmu

Njen največji uspeh

(TEREZIJA KRONES)

Na sporedu le 2 dni — v ponedeljek in torek! — Zategadelj hitite z ogledom tega lepega filma

Skrbi hišnih posestnikov

zato pa spet nemirno zborovanje

Ljubljana 20. aprila.

Kadar govorimo o hišnih posestnikih, jih delimo v več skupin. Kakor je pač z donosom njihovih hiš, vedno pa vsaj na one, ki imajo hiše plačane, in pa na lastnike zadolženih hiš. Tako imamo v Ljubljani tudi že staro društvo hišnih posestnikov in pa mlado Društvo posestnikov novih hiš. Z različnimi razmerami hišnih posestnikov bi morale računati tudi oblasti pri odmeri davkov, prav tako pa tudi hišni najemniki pri svojih zahtevah za znižanje najemnin. Eni skupini pomenijo hiše večjo ali manjšo rento, druga se pa radi odplačevanja dolgov mora boriti za svoj obstanek. Edino eno veže obe skupini, kakor v dandanašnjih časih sočasne krize vse davkoplačevalce, namreč boj proti previsokim davščinam, na drugi strani pa tudi boj proti znižanju najemnin.

Pravilno so računali

Posestniki novih hiš so zdaj predvsem, da si postavijo skromen dom. Računali so, da bodo v lastnih hišah imeli brezplačno ali vsaj cenejše stanovanje, kakor v tujih hišah. Denarja je bilo dosti in vsak javni ali privatni uslužbenec je lahko dobil za zidanje potreben denar na posodo. Zidanje je bilo sicer tedaj dražje, a tudi plačal in najemnine so bile znatno višje od današnjih, v splošnem so bile pa razmerne take, da je vsi kdor lahko računal, kako bo v nekaj letih plačal dolg, ko si bo nekaj pritrgal od svoje plače, drugo pa plačal z najemnino, ki mu jo bo donasalo še drugo in morda tudi še tretje stanovanje v hiši.

Prišla je pa kriza s splošnim pomanjkanjem gotovine, z redukcijami plač in z znižanjem najemnin. Lastniki novih hiš so spoznali,

kako so se vračunali

ker niso mogli denarnim zavodom več odplačevati dolgov v rednih mesečnih obrokih. Hiše so pričenjale menjati gospodarje in njih vrednost je silno padla, a višina dolgov se ni zmanjšala. Prejšnja bremena so prekoračila vrednost hiš, da so prej popolnoma varna posojila postala dvomljiva, velike vsote na hiše posojenega denarja so postale sploh neizterljivke, mnogo denarja so p. denarni zavodi tudi izgubili. Povdariti moramo, da nas je edino uvidevnost denarnih zavodov rešila katastrofe, ki bi bila nastala če bi denarni zavodi ne bili potrpežljivi in čakali na plačilo dolgov. Na stotine hiš in hišic bi namah prišlo na boben, kupcev bi pa zaradi pomanjkanja gotovine ne bilo. Že danes pravimo, da posestva niso nič vredna, a kaj bi bilo, če bi denarni zavodi hoteli izterjati ves posojeni denar? Nastalo bi

Katastrofalno razvrednotenje posestev

v mestih in tudi po vsej deželi. Čeprav je kmet zaščiten. Posledica tega katastrofalnega razvrednotenja bi bil pa

splošen bankerot

vsega našega narodnega gospodarstva, predvsem pa popolna propast malega posestnika.

V tako razburkanih okoliščinah je tudi popolnoma naravno, da so nemirni tudi občni zbori hišnih posestnikov. Prepričani so bili na zborovanju Društva hišnih posestnikov in nemir so pretjeli razbiti tudi nedeljski občni zbor Društva posestnikov novih hiš. In spet so se posestniki starih in novih hiš našli pri istem vprašanju! Člani Društva hišnih posestnikov so lani grmeli na svojega predsednika Preliha, ker je v mestnem svetu glasoval za zupnogo župana, v nedeljo so pa člani Društva posestnikov novih hiš vrgli svojega predsednika Lužarja, ker je glasoval za mestni proračun in s tem za zvišanje hišnih bremen. Oba predsednika sta pa gotovo z vso vestnostjo in odločnostjo opravljala svoje dolžnosti, samo pomagati ni bilo mogoče!

Izvedeli smo, da je samo v Ljubljani

na novih hišah pol milijarde dolga

Ni ga predsednika, ki bi ta dolg mogel izbrisati, in noben odbor ni v stanu odpraviti krize. Saj članstvo ne zmore niti članarine! Čeprav je odbor dobil razrešnico, vendar je propadel pri volitvah. Udeležencev je namreč do volitev že toliko odšlo, da je glasovalo samo še 61 članov od vseh 500 članov v mestu in na deželi. Stari odbor je dobil 28 glasov, a s 33 glasovi so bili v novi odbor izvoljeni Maks Terčec s Kodeljevega, Adolf Zupan z Mirja, Matija Weber iz Zelene jame, Vladimir Vidmar iz Cimpermanove in Janko Kos iz Idrijske ulice.

Cim hujši bo razdori, tem manj bo uspehov, zato je pa samo v interesu skupin hišnih posestnikov, da naposled spet složno zagrabijo za delo, saj je treba predvsem hladnokrvno pogledati — resnici v obraz!

Nezgode in nerode

Ljubljana, 20. aprila.

V Stražišču pri Kranju se je pri igri ponesrečil 4 letni delavec sinček Mirko Mlakar. Padel je tako nesrečno, da si je zlomil desno roko.

V soboto se je v Križah pri Trziču splašil konj branjevcu Jožetu Zupanu. Zupan je pri tem padel pod voz in zadobil težke notranje poškodbe.

Žrtev fantovske podivjanosti pa je postal delavec Ivan Anderle v Zirovnici. Pred neko gostilno so ga tamkaj napadli fantje in nekdo med njimi je Andreleta esuval z nožem in mu prizadejal več nevarnih ran. Sunil ga je z nožem v prsa tik pod srce, v rebra in tudi po glavi ga je obdelal z nožem. Rane so take, da utegnejo nastati še prav resne posledice.

dice. Vsi trije poškodovanci se zdravijo v splošni bolnici v Ljubljani.

Pavlin Jože, delavec, doma iz Šmarja pri Jelšah, si je ponoči svetil s svetiljko po stanovanju. Nenadoma je pa padla od neke

polna steklenica bencina ter je ta ko »posvetila«, da je ubogemu Pavlinu goreči bencin ožgal vso kožo po telesu. Seveda so ga takoj prepeljali v ljubljansko bolnišnico, kjer mu upajo vsaj rešiti golo življenje.

Mladina se je vrnila

Ljubljana, 20. aprila

Kakor mravljišče je davi oživila Ljubljana, ko je spet sprejela v svoje okrilje roje učeče se mladine. Danes je namreč konec velikonočnih počitnic in na šolah se je zopet pričel pouk.

Od živahnega drobiža kodrolasih punčk in razigranih fantičev je človek davi srečal na ljubljanskih ulicah vse nijanse mladih ljudi tja do gospodičen, ki imajo že nadih mladih dam na sebi in se z večjo ali manjšo odločnostjo pripravljajo za zadnji boj na srednješolskih klopih — za maturo.

Skrbi

Na obrazih mladih ljudi je polno veselja in nič manj skrbi. Kdor je lahko miren in zadovoljen s šolskimi uspehi, gleda s strahom v bodočnost in zaman ugiblje, kaj bo z njim po končanih študijah, ako ne najde vrat, ki bi se mu odprla za delo. Kdor pričakuje, da bo moral razred ponavljati, drhti, odkod vzeti sredstva za vzdrževanje. Leto pojde v nič, denar, ki je bil pristradan in je vzlic stradanju skopnel, bo brez haska izgubljen.

To so črne, moreče skrbi: Vzlic temu pa cvete in zeleni pomlad in vzlic temu ne manjka ljudi, ki imajo še dovolj sredstev, da se lahko zabavajo, plešejo in pijejo v narodne in dobrodelne namene.

Kdor more razumeti, naj razume, reporter, hodi križem in gleda in poslušaja tega ne razume.

Medtem ko se je šolska mladina vrnila v šole, se je

Njen največji uspeh

Frankensteinove neveste ni več — zato pa pripravlja Sloga novo presenečenje

Ljubljana, 20. aprila

Uprava kina Sloge je sicer podvzela, da bi mogla predvajati »Frankensteinovo nevesto« še en dan, to je danes v ponedeljek, toda nič ni pomagalo! Film je moral v nedeljo ponoči v Zagreb in odtod v Vel. Bečkerek, kjer ga danes že ponavljajo. Predstave v kinu Slogi so bile oba dni popolnoma razprodane, mnogo ljudi pa je moralo oditi, ker niso mogli dobiti vstopnic. Zategadelj je uprava kina Sloge stopila že včeraj takoj v zvezo s filmsko izposojevalnico, lastnico tega filma in si zagotovila ta film še za 2 dni v mesecu maju, tako da ga bodo lahko videli vsi, ki to pot niso imeli prilike.

Na bolgarski meji prijet Slovenec

Sofija, 20. aprila.

Pred dnevi je bolgarska obmejna policija pri Dragomanu, kakor poročalo, pregledovala vagona vlaka, ki je prišel iz Jugoslavije, in je čisto slučajno našla v nekem vagonu drugega razreda dobro skritega slepega potnika.

izgubljena in zanemarjena mladina

pomaknila čim dalje na mestno periferijo, kjer s hazardnim igranjem ubija čas in se iz dneva v dan bolj žalostno je gledati te brezposelne mladoletnike. Večinoma so vmes nezaposleni pomočniki raznih obrtnih strok. Po cele dni in v pozne noči se klatijo okrog, kujejo temne načrte, se pretepajo, smukajo, kjer kaj dosežejo, in rasto kot

podmladek novega podzemlja

v breme bodoči družbi. Vmes so mladeniči, ki imajo že pestro in prav temno zgodovino za seboj, napol otroci, ki so že okusili vso kvarno bridkost ječe; ta radi uboja, drugi radi tatvine, tretji radi vloma.

Brez nadzorstva so prepuščeni sami sebi in nagonom, ki so jih spasilu bolne razmere naših dni.

Zgodi se tudi, da zajde mednje zvečer nepokvarjen deček, studentek ali vajenček, ki v svoji preprostosti vsrkava to okuženo ovzdušje. Posledice se kaj hitro pokažejo: slab uspeh, tatvina in podobni grehi v šoli, zanemarjanje dela, izmikanje in nezanesljivost pri trgovskih in obrtnih vajencih, prvi plahi koraki v nočno mečvirje pri dekletih.

Čeprav nas tarejo še take težave in skrbi, se nam vendar zdi, da bi morala vsa javnost napeti vse sile, da rešimo in ohranimo vsaj svojo mladino. Država, banovina, občina pa tudi vse humane organizacije bi morale složno zastaviti vse sile, da vrnemo mladini — zdravo mladost in s tem mladino samo na pravo pot.

Med tem pa pripravlja uprava kina »Sloge« za Ljubljano novo senzacijo še večjo in učinkovitejšo. O tem danes še ne moremo kaj več poročati, ker so pagajanja za nabavo tega filma še v teku. Morda bomo pa že lahko jutri povedali kaj več o tem. Za enkrat je na sporedu sijajni film ljubljane in popularne Martje Eggertt »Njen največji uspeh«. Ta film bo občinstvu brez dvoma zelo ugajal — saj je humorja, zabave in lepega petja v njemu več kot dovolj. Film bo na sporedu le 2 dni v ponedeljek in torek! Vsi, ki se hočejo dobro zabavati, naj si naj si ga ogledajo!

Mladenč je policiji priznal, da seje hotel »na črno« peljati do Carigrada, kjer se mu je obetala služba. Piše pa se Ivan Fajlar in je doma iz Senčurja. Kot slepi potnik je potoval že od Ljubljane do Sofije. Policijski komisar v Dragomanu ni verjel, da so fantovi dokumenti v redu, pa ga je izročil policiji v Sofiji.

Oglašuj v „Glasu“

Maribor

m— Narodno gledališče. Premijera Kranjčeve komedije »Direktro Čampa« bo v četrtek, 23. t. m. Režija je J. Kovičeva.

m— Novinarski klub. Na sobotnem sestanku mariborskega Novinarskega kluba, ki je bil v restavraciji Emeršič, je bil izvoljen za predsednika glavni urednik Udo Kasper, za podpredsednika Rudolf Golouh in za tajnika Fric Golob.

m— Podlegel poškodbam. Poročali smo o samomoru fin. vodje Franca Kapuna v Dravogradu. S prestreljeno glavo so ga pripeljali v bolnišnico, kjer pa je kmalu izdihnil. Pokojni Kapun je bil pri svojih tovariših splošno priljubljen. Zapušča ženo in štiri nepreskrbljene otroke.

m— Kam je odšla? Ze pred nekaj dnevi je odšla od doma neznanokam Elizabeta Ulbina v Dogašah. Dosedanje poizvedbe vzbujajo domnevo, da se je Ulbina napotila proti Dravi in tam izvršila samomor.

m— Obsojen ponarejevalec denarja. Mariborsko sodišče je obsodilo 42-letnega Vinka Vnuka iz Bodkovec na leto dni robije in 1000 dinarjev globe, ker je skušal ponarejati tisoč in sto dinarske bankovce.

m— Občinska seja mariborskega občinskega sveta je sklicana za četrtek, 23. t. m. ob 18. uri v mestni posvetovalnici. Dnevni red je precej obširen.

m— Dobro založen trg je bil preteklo soboto. Kmetje so pripeljali 11 voz krompirja in čebule, 4 vozove sadja, 2 voza mladih dreves, špeharji pa 14 vozov mesa in slanine. Kljub obilici so bile cene zmerne.

m— Mariborski teden. Za letošnje prireditve je dovoljena polovična vožnja in sicer za odhod na MT od 30. julija do 9. avgusta, za povratek pa od 1. do 19. avgusta.

m— Hupanje prepovedano? Po vzgledu drugih naših mest bo tudi najbrže v Mariboru prepovedano v nočnem času dajati signale s hupo ter se bodo morali uporabljati svetlobni signali. O končni odločitvi bo razpravljala občinski svet na seji, ki bo 23. t. m.

m— O lepotahtah Jadrana bo predaval 22. t. m. ob 20. uri v Ljudski univerzi kapetan Gjuro Pany iz Sušaka. Predavanje bo poživljeno z mnogimi skioptičnimi slikami.

m— Tihotapsko blago so postale po obdavičenju britvice za brivske aparate. Tihotapeci so jih pričeli dobavljati v Avstriji, kjer tega davka še ne poznajo.

m— Kino. Grajski: »Vroč kri.«
— Union: V džungli.

POSTELJA MARIJA TEREZIJA V NEVARNOSTI

Subotica, 20. aprila

Včeraj ponoči je nastal požar v stanovanju znane subotške milijonarke ge. Terezije Hartman. Požar je nastal zaradi kratkega stika. Služinčad je pa nesrečo takoj opazila, ker je hišni zvonec, ki je bil v zvezi z električno napeljavno, začel zvoniti.

Poklicali so hitro gasilce, ki so ogenj pogasili. Če bi požara ob pravem času ne opazili, bi uničil dragocene starinske slike v jedilnici, kjer je požar izbruhnil, pa tudi najbrže razkošno starinsko posteljo, o kateri pravi lastnica milijonarka Terezija Hartman, da je bila postelja same cesarice Marije Terezije.

Šolnine in takse spremeniti

**uvideva tudi svet beograjskega vseučilišča —
Razmere med našo akademsko mladino, kakor
jih vidijo vseučiliške oblasti**

Beograd, 20. aprila.

Svet beograjske univerze je priobčil javno poročilo o dogodkih zadnjih let na univerzi v Beogradu. Med drugim svet poroča:

Zaradi stavke in izgrediv v Dijaškem domu, ki so se pripetili 12. decembra 1935, je univerza postavila pod disciplinsko sodišče predstavnike akcijskega odbora strokovne zveze na univerzi, ki so dijake pozvali k stavki, in predstavnike nacionalnih študentov, ki so vdrlj dne 13. decembra lani v Dijaški dom. Obtožene dijake obeh skupin je disciplinsko sodišče primerno kaznovalo. Obenem je pa svet sklenil, da se na univerzi uvede posebna univerzitetna straža, ki bi onemogočila dijaške izgrede na univerzi.

Delo na univerzi je nato potekalo v redu. Univerzitetne oblasti so z dobro voljo pomagale dijakom, jim dovolile razne prireditve in posredovale pri policiji glede dijakov, ki so prišli v nasprotje z zakonom. Načelno je senat univerze celo sklenil, da spremeni kazni, ki jih je naložil dijakom pri zadnjih izgrediv. Senat univerze je bil tudi pripravljen, da ukine uvedeno univerzitetno policijo, ako bi dijaki pokazali, da znajo čuvati akademsko svobodo sami.

Nastal pa je nato nagel preokret. Dijaki univerz v Zagrebu in v Ljubljani so pozvali beograjske

slušatelje, naj se solidarizirajo z njimi in začno

s stavko radi šolnin in taks

Beograjska univerza je sama uvidela, da je treba sistem taks in šolnin spremeniti, in je dijake pozvala naj predložijo svoje predloge. Dijaki so pa stavili svoje zahteve v ultimativni obliki.

Dne 3. aprila so dijaki improvizirali zborovanja med predavanji. Začeli so lepiti na univerzi letake za stavko in tudi proti njej. Univerza je prepovedala lepljenje teh letakov. Zaradi razširjenja letakov je nastal pretep med dijaki pred poslonjem pravne fakultete in žalosten dogodek pred medicinsko fakulteto, kjer je padla smrtna žrtev, dve sta pa bili ranjeni.

Že pet let trpi beograjska univerza zaradi neredov. Odslej bodo vsi dijaki, ki bi skušali delati nered na univerzi, strogo kaznovani. V skrajnosti

bo univerza ukinila semester

na poedinah fakultetah ali pa na vsej univerzi, kati bolje je, da je univerza zaprta, kakor da bi opravljala svoje delo polovičarsko in bi se dogajalo to kar ni v skladu z njenimi nalogami in nivojem in kar ne more koristiti poedinem ne družbi ne državi.

Gradaščico krote pri izlivu

Ljubljana, 20. aprila.

Istocasno z regulacijo Ljubljaniče so pred dvema letoma uredili od jeza nad Gradaškim mostom oba bregova Gradaščice. »ali kakor jo omenja Valvazor v svojih spisih Male Ljubljaniče.« Teda je bila njena struga še široka, tako da so po njej lahko plule ladje.

Ta pritok Ljubljaniče je, kakor smo se prepričali prav pred kratkim, zelo nagač in — vsaj tako vse kaže — zelo zahrbtn. Kakšne preglatvice n. pr. je zadnjič prizadel našim inženjerjem? Kakšno škodo je takrat povzro-

čil, to je nam vsem še v živem spominu.

Danes pa se pretaka ta potok ves zgrevan le še po dolgem, lesenem koritu v Ljubljaničo, ker so mu namreč malo pod jezo zaječili pot, da so mogli osušiti in splanirati strugo, katero so vprav danes pričeli betonirati.

Zgoraj nad mostom so obenem zabili močno zagatno steno, dolgih in zvezanih pilotov, ravnotako so storiili tik pri izlivu v Ljubljaničo. Most, ki je zadnjič kazal, da se utegne podeti, so za silo podprli in ga bočo sedaj malo »počkalili«.

vloimi in tudi hujski zločini, ni upala denarja puščati doma in ga je tako tudi v petek vzela seboj, ko je šla v Metliko po opravkih. Ko se je okrog 11. dopoldne spet vračala proti domu, sta jo pa na Rozinovem hribu pred vasjo Trnovce napadla dva razbojnika in oropala. Oškodovana vdova pa menda ni bila nič kaj hudo razburjena, ko je orožnikom opisovala dogodek, ki ga bodo orožniki gotovo v kratkem pojasnili.

Matematika, ki sicer ne drži, pa je vendar resnična:

— Če gre žena pospravljat sobo ter jo pospravi v dveh urah, koliko rabiata potem, če ji pride prijateljica pomagat?

— Dvakrat dve uri.

V sinji višini pri Etti in Pubi

Ljubljana, 20. aprila.

V taktu godbe pa najs bo to stari romantični valček ali že modernši tango, fox ali pa še za nameček step kaj kmalu pozabiš vsaj konček krize. Ritem godbe te omamlja, pete te srbe, da ne poma več navadno drsanje po tleh ter se res moraš malo pozavrteti v omamnem plesu. Svet iluzij je bil in bo vedno lepši kot še tako lepa realnost. Mistika okretov, duh cigarete ter prižgan smehljaj lepe plesalke te izvabita v ta začarani krog.

Visoko nad Ljubljano, kar z liftom za deset nadstropij nad oblaki! Nebotičnik ti stoji na razpolago za vse ture v stratosfero.

Bar. Eleganca nad vse. Že od nekdaj so lepe »Ljubljanke slovele«, najlepše pa v Nebotičniku ples so imele. Nemara bi tako zapel naš Prešeren, če bi živel v naši dobi. Tako pa reporter poje slavo našim damam v nebotičniku.

Puba tolče po gongu, da se ti zdi kakor v kitajski čajnici. Zaromet zasveti in kmalu se pokaže Greta z najlepšim foxtrotom. Za njo Bela, ampak res vsa bela koža in obleka. Pleše temperamentno Gavoto. Sledi ji Charlotte z lepim valčkom. Prvi odmor. Nato zopet iznova po istem redu. Charlotte »Orientalška suita ima toliko notranje vsebine in dovršenosti, da se bojim, da so že veselo razpoloženi gosti le stežka doumeli vso eleganco kretenj ter akrobatsko spretnost mlade plesalke. Za bar so takile komadi res primerni ter vzgajajo publiko za finost ter eleganco.

Glavna točka in atrakcija dneva ali — če hočete — večera, je pa komik Jarski poleg žene, ki nastopi pred njegovo točko z elegantnim tangom. Vsa Španska se zrcali v njenih gibih. Ko potegne z elegantno kretinjo s čevličkom po tleh, imaš iluzijo divne Španije. Jarski pa pokaže, kaj zmora človek napraviti v svojem humorju, ne da pri tem žali finost in takt. Njegovi domisleki so povsem originalni in zato najbolj užigajo. Duhovite so njegove parodije, lepa prednost njegove umetnosti je v tem, da združuje v sebi akrobatsko in muzikalne spretnosti. Ves njegov nastop zanusti v gostih močan utis. In vrstilo se nato še vsi mogoči plesi, težji kaliber se pa sem ter tja razmaie v starem večno lepem valčku.

Dobre in slabe statistike

V reviji »Internationale Wirtschaft« (april 1936) čitamo: Danes često slišimo o treh vrstah laži: laži iz stiske, navadne laži in — statistike. S to popularno da so statistike sicer v toliko dohodumušnjostjo se želi poudariti, bre, v kolikor nudijo zaposlitev statistikom, da je pa njih praktična vrednost za vodstvo poslov zelo majhna. V kolikor pa se to tiče današnjih statistik, je to sam argument več za njih izboljšanje.

Spet razbojništvo v Beli Krajini

Vdova

**je javila orožnikom,
da sta ji dva maskirana
razbojnika oropala**

Din 98.000

Metlika, 20. aprila

V petek je prišla k orožnikom v Metliko vdova Julka Šajatović iz Popovičev pri Suborju in pripovedovala, kako sta jo dva po obrazu črno namazana moška z revolverjem prisilila, da jima je izročila 98.000 Din, nato sta spet pobegnili.

Julka Šajatović je namreč po svojem v Ameriki umrlem možu dobila okrog 100.000 Din zavarovalnine, vendar si pa v teh časih, ko so tatvine,

Zagonetka slutenj

Okultni pojavi - Kako je umrla Goethejeva mati

V neki svoji drami je slavni belgijski pisatelj Materlinck prav živo in prepričevalno popisal, kako se človeku približa smrt. Materlinck hoče reči v tem opisu, da smrti človek ne vidi in je ne sliši, ko se mu približa, vendar ima človek poseben čut, s katerim zana blizajočo se smrt.

Znano je o nekaterih ljudeh, da so napovedali svojo smrt že dneve pred katastrofo. Taki ljudje so jasnovidci, ki jim poseben čut pošilja. Nekateri so skušali smrt prevariti in ji utesiti, toda ni jim uspelo. O drugih pripovedujejo, da se jim je res posrečilo ubežati smrti, čeprav jim je nekaj natančno povedalo, da morajo ta in ta dan umreti.

Goethejeva mati napove svojo smrt

Iredno zanimiv primer o slutnji in napovedi smrti je primer matere velikega nemškega pesnika Goetheja.

Goethejeva mati, ki so ji pravili le »gospa svetnikova«, je bila zdrava in dobro ohranjena žena in sploh ni bila nikoli bolna do svoje smrti. Nekega dne je gospa svetnikova sedela v udobnem naslanjaču in pila kavo. Tedaj jo je obiskala deputacija meščanov in jo prosila, naj se udeleži jutrišnje svečanosti v mestni dvorani. Goethejeva mati je na odgovorila:

— Prav lepo se vam zahvaljujem za povabilo, toda zelo žal mi je, da se svečanosti ne bom mogla udeležiti, ker bom jutri umrla.

Julijska Krajina in mi

Zaključno predavanje v »Soči«.

Ljubljana 20. aprila.

V soboto se je vršilo zaključno predavanje »Soče« v salonu pri »Levu«. Predaval je g. dr. Čermelj o temi »Julijska Krajina in mi«. Predavanje je bilo dobro obiskano, tako, da je bil salon nabito polen. Predavatelj je opisal mednarodni položaj Italije in Abesinije s posebnim obzirom na našo manjšino v Italiji. Dotaknil se je perečega problema.

Vsi smo čutili to nevarnost, toda nihče se ni upal tega javno povedati.

Preda-

Meščani so se spogledali in bili prepričani, da se stara gospa šali, ko je na tak nenavaden način odklonila vabilo.

Naslednji dan je Goethejeva mati v trenutku, ko se je svečanost pričela, umrla v svoji sobi. Izdihnila je dušo brez besedi, kakor bi zaspala.

Zanimiv primer slikarja Segantinija

Zanimivo je tudi, kako je umrl slavniti italijanski slikar Segantini. Ko je bil še pastir in je pasel svoje ovčice, je spoznal smrt. Nekega dne je namreč na paši legel pod veliko skalo k počitku. Nenadoma ga je neka sila vrgla pokoncu in bežal je kakor brez uma daleč proč od skale. Med tem se je velikanska skala zrušila.

Od tega dne je imel slikar čuden strah pred skalami in velikimi zidovi in se jih je vedno izogibal. Svojim prijateljem je pravil, da slutiti, da bo ob življenje ob neki nesreči, ko se bo nekaj zrušilo.

Nekoč pozneje je Segantini sedel že kot slaven slikar v nekem švicarskem hotelu in čital časopise. Pozornost mu je vzbudil v časopisu naslov o velikem potresu v Švici, ki je zahteval življenje več sto ljudi. Medtem ko je slikar čital o tej katastrofi, je nenadoma planil pokonci in obupno kričal na pomoč. Ko so pritekli natakariji, so ga našli že mrtvega na tleh. Zdravnik je ugotovil, da ga je zadela kap od strahu.

hajali iz tega zadnjega predavanja v tekoči sezoni povsem zadovoljni.

Novi brzovlaki in avtobusne zveze

Ljubljana, 20. aprila.

Z 12. junijem bodo uvedeni na naših državnih železnicah novi sezonski brzovlaki.

Mnogo bomo pridobili z uvedbo novega brzca na progi Ljubljana-Jesenice. Vlak odhaja ob 7.31 ter pride na Jesenice ob 9.32, vrača se potem ob 20.15 ter pride v Ljubljano ob 22.02. Važen bo tudi vlak na progi Zidani most-Marijbor-Wien-Praha. Odhaja ob 6.12 ter pride v Marijbor 7.50 ter nadalje z zvezo na Wien, kamor pride

vlak ob 14. V Pragi bo pa ta vlak že ob 21 zvečer.

Poleg novih brzcev bomo imeli še tudi nekaj novih avtobusnih prog. Iz Smartnega ob Paki bo odpeljal avtobus ob 8.30 ter bo prispel v Logarsko dolino ob 11, vračal se bo pa potem ob 14.50 ter ob 18.30. Nove bodo tudi avtobusne zveze Škofja Loka ob 8.25 ter prihod v Škofja Loka mesto 8.32; dalje Kranj 10.38, prihod na Jezersko 12.15, Lesce-Bled ob 9.14 ter prihod na Bled Toplice ob 9.32. Mnogo bo tudi koristila nova zveza Bistrica Boh. jezero ob 10.26 s prihodom k Zlatogoru ob 10.59.

Z vsemi temi novimi vlakovnimi in avtobusnimi zvezami bomo dvignili naš tujski promet ter tako pomagali odpomoči našemu bednemu stanju.

DOLENJSKE NOVICE

Vlom, rop in požig

Trebnje, 20. aprila

V noči od sobote na nedeljo je neznan vlomilec vtril v trafiko Čufar v Trebnjem. V leseno hišico, ki stoji ob glavni cesti nasproti sodišča in žandarmerijske stanice, se je vlomilec z muko splazil skozi ozko okence. Ker pa trafikantka ne pušča ponoči v trafiki nobenega blaga — saj so jo tatovi že ponovno posejili — se »podvig« vlomilec ni izplačal in je odnesel, odnosno povzročil le za 50 Din škode.

Nočni vlomi v Trebnjem niso redki in se še spominjamo drznih vlovov v čevljarški delavnici Alojzija Zorža in Franca Travnika, kjer je šel plen v desetisoče. Na delu so vsekako prav dobri poznavalci trebanjskih razmer.

ki pa se spretno umikajo in ostanejo vedno neizsledeni.

Brusnice, 20. aprila

Pri belem dnevu sta dva neznanca napadla Franca Antončiča iz Brusnic, ki se je peljal po cesti s kolesom. Pretnila sta mu vse žepa, a ker ni bilo denarja, sta mu odnesla le tobak in mu grozila z noži. Orožniki roparja zasledujejo.

V okolici Brusnic je zopet gorelo. To pot je neznanec vtril v lesen vinski hram posestnika Franceta Franca v Tolstem vrhu. Ker ni našel plena je iz jeze zažgal. Požigalec bo le težko dobiti, saj potepuhov, ki ropajo in zažigajo po Dolenjskem, kar mr-goli.

Pozor, hud pes!

Raztrgani plašč, nemška gospa in zaprti pes

Ljubljana, 20. aprila.

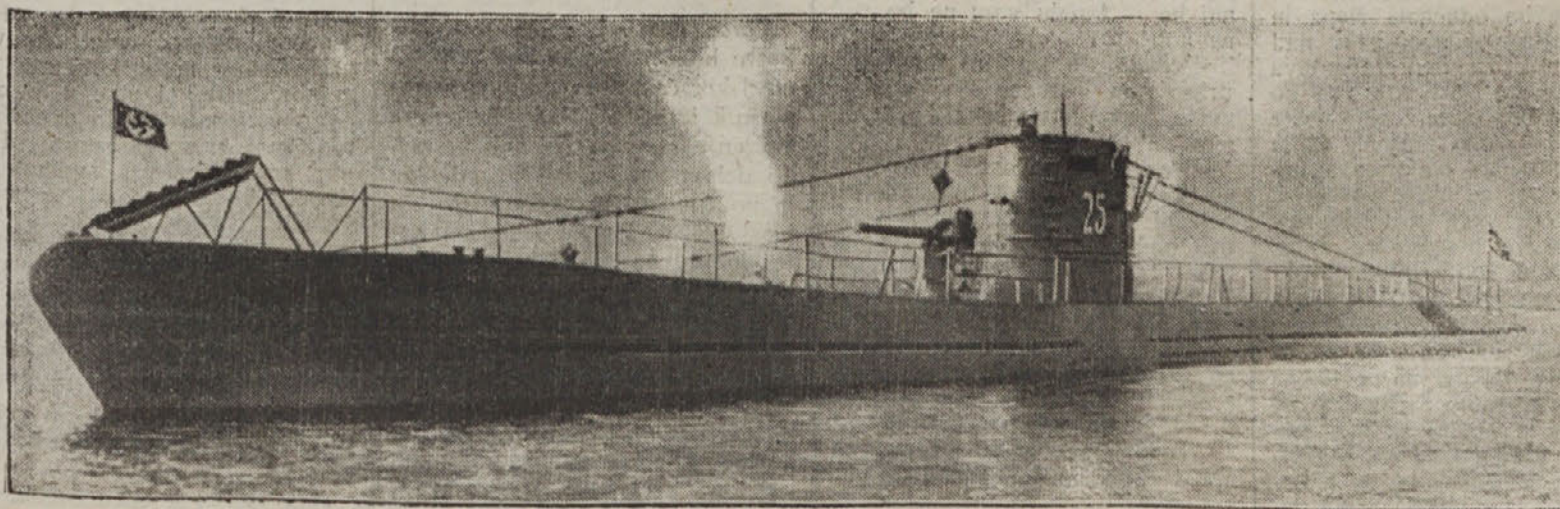
Prav čudna je tale zgodba o hudem psu, ki ga ima priklenjenega na dolgi verigi doma na dvorišču trgovka Z. v Ljubljani.

Na dvoriščnih vratih je deska, ki opozarja vse poklicane in nepoklicane goste trgovkine hiše, da je na dvorišču hud pes, ki napade vsakogar, ki stopi na dvorišče po pol devet zvečer. Kljub temu je kmalu po osmi uri zvečer prišla k trgovki gospa D., ki je ločena žena nekega bančnega uradnika. Trgovina je bila že zaprta in domači so celo že spali.

Gospa D. je Nemka in ni znala pri-čati po slovensko, naš jezik pa razume in zna le toliko, v kolikor ga potrebuje pri nakupovanju na trgu, kakor je izjavila tolmaču. Imela je namreč sodnega tolmača, ki je njene iz-

povedi prestavljal v slovenščino.

Ta gospa je torej prišla zvečer na dvorišče trgovke Z. »Hudi pes« jo je pa popadel in ji raztrgal plašč. Prestala je tudi mnogo strahu. Za plašč zahteva 1000 Din odškodnine, za prestani strah pa 500 Din. Čudnost te zgodbe pa je v tem, da je ostalo prav za prav nepojasnjeno, kaj je gospa D. iskala v pozni uri na trgovkinem dvorišču. Nečakinja trgovke Z. je napadena gospa rekla, da ji je postalo slabo in da je hotela domače poklicati na pomoč. Sodnik je prečital tudi izjavo službujočega stražnika, ki se konča s stavkom: »Psa pa nisem videl, ker je bil pri mojem ugotavljanju zaprt.« Sodnik se je uveril, da gospa D. ni imela kaj iekati zvečer na dvorišču in je obtoženo trgovko oprostil.

Prva nemška 750 tonska podmornica »U 25« je odplula iz pristanišča v Kielu

MAŠČEVALEC

Kriminalni roman.

94

»Edvard!« je ves presenečen vzkliknil Jack. »Edvard!«

Prijatelja, ki se že dolgo časa nista bila videla, sta se pristrčno pozdravila.

»Edvard, tako dolgo časa se že nisva videla. Kaj vas je privedlo tako nenadno sem? Tako ste razburjeni!«

»Zgodilo se je nekaj čudnega in nezaslišanega«, je razburjeno odgovoril Edvard. »Tereza me je obiskala!«

»Ah!« je vzkliknil Jack in oči so mu zažarele.

»Sprehajal sem se po parku, ko se je nenadoma pojavila pred menoj«, je nadaljeval Edvard. »Grozila mi je s samokresom, zato ji nise mogel blizu. Kasneje sem naročil svojim ljudem, naj jo poiščejo, toda je niso mogli najti.«

»Da, da. Preveč je prepredena, da bi jo vjeli kar tako. — Toda, povejte mi, Edvard, kaj pa je prav za prav hotela od vas?«

»Da mi odkrije svojo ljubezen«, se je nasmehnil Edvard. »Zahtevala je od mene, naj se ločim z Bessie in poročim njo. Za nagrado pa bi ... nenadoma je umolknil.«

»No, kaj bi? Zakaj molčite?« je radovedno vprašal Jack.

»Nagradila bi me pa s tem, da bi postal mož s krinko — bil bi Jack!« je končal Edvard in si prižgal cigareto.

Jack se je namršil.

»Ah, to ji je podobno! Njena fantastična narava ji nikakor ne da miru in hoče se na vsak način polastiti tega, kar sem jaz ustvaril. Edvard, ta ženska mi je bolj nevarna, kot vsa londonska policija.«

Edvard ga je molče poslušal.

»Polg vraga, pa je niti ne smem napasti«, je nadaljeval Jack. »Ela je v njenih rokah in imam zvezane roke. Ničesar ne morem ukreniti, če nočem svoje ljubljene spraviti v nevarnost. To vražjo žensko bom mogel najti le z zvižgačo — potem pa na mah udariti!«

Globok molk, ki je nastal po teh besedah, je čez čas prekinil Jack:

»Edvard, Tereza vas ljubi!« je dejal, zazrši se v prijateljev obraz.

Edvard je nejevolno zamahnil z roko.

»Ne, dragi Edvard, ne smemo kar tako iti preko tega dejstva! Tereza ne bo odnehala zlepa in bo zdaj zljala ves svoj gnev nad vašo ženo. Ta nepreračunljiva ženska gotovo misli, da vas bo lahko pridobila zase, ako boste svobodni. — Zato pravim, da je najpametneje, da odpotujete midva še nocoj na vaše posestvo. S seboj bom vzel tri svoje najbolj zanesljive pomagače. Jima, Billa in Dena. Saj jih poznate?«

Edvard je strme poslušal Jacka in mu zdaj molče prikimal.

»Prepričan sem, da nam ne bo treba dolgo čakati na Terezo«, je nadaljeval Jack. »Sigurno se skriva kje v bližini vašega posestva. — Zdaj pa še en nasvet, dragi Edvard. Nihče ne sme vedeti, da ste se vrnili. Čim bo namreč Tereza zvedela, da vas ni doma, bo skušala izrabiti ugo-

dno priliko in izvesti svojo zlobno nakano proti vaši ženi.«

»Torej se vrnem domov!« je ves preplašen vzkliknil Edvard. Bessie ne sme ostati sama in brez zaščite!«

»Saj vas bom jaz spremljal. Edvard! Kar nič se ne bojte za vašo Bessie. Mi vsi jo bomo čuvali, le da tega ne ona, ne kdo drugi ne bo vedel. — In upam, da nam bo Španjolka šla v past. ...« je grozeče spregovoril Jack in oči so mu divje zažarele.

USODEPOLNI NAČRT

Po svojem brezuspešnem »obisku« pri Edvardu Longu, se je Tereza vrnila v London, v Wales pa je poslala Bena, da oprežuje.

Zdaj je vsa nestrpna čakala, kdaj se bo Ben vrnil in kakšne novice bo prinesel.

Isti večer se je pojavil Ben s poročilom, da je Edvard Long odpotoval iz Walesa in da se ne bo takoj kmalu vrnil.

Tereza je od veselja kar zavrisnila.

»O, to je pa res vesela novica! Zdaj grem lahko na delo. Ben, vi me boste spremljali.«

»Prav rad, milostna gospodična.«

Tereza mu je pomagnila, naj stopi bližje k njej.

»Ben,« je zašepetala, »koliko bi zahtevali za izvršitev neke važne naloge?«

»Hm,« e odgovoril Ben, »to bo pa odvisno od tega, kaj zahtevate, milostna gospodična. Ali bo tatvina, vlom ali ...«

»Nič takega. Povsem nekaj drugega — nekdo je odveč!«

Ben se je zdržnil, toda hitro se je zbral in mirno odgovoril:

»No, ne bi bil to prvi, ki bi ga spravil v kraj. Ampak — vseeno — sicer pa — za dober denar ...«

»Petdeset tisoč frankov!« ga je hladno prekinila Tereza.

»Kaj — kako?« je presenečen vzkliknil Ben. »To je pa že nekaj!«

Tereza se je zadovoljno nasmehnila.

»Kdo pa vam je tako odveč?« je radovedno vprašal Ben.

»Tista črnolaska v Walesu!« je sovražno bruhal iz sebe Tereza.

»Ah, tako lepa ženska!« je zamrmral Ben. »Toda petdeset tisoč frankov! — Hm, hm — prav, naj bo — kmalu vam ne bo več na poti!«

»Preveč ste sigurni, Ben«, je pripomnila Tereza. »Saj niti ne veste, kako boste mogli priti do nje.«

»Brez skrbi, milostna gospodična. Tam sem si vse prav dobro ogledal in sem videl, da ona vsak dan hodi k majhnemu jezercu in tam ...« nenadoma je umolknil.

»Kako pa mislite izvršiti svoj načrt, Ben?«

»To je moja skrivnost, milostna gospodična. Zadolženi boste z menoj več ne morem povedati. — To bo nekaj nenavadnega! — Toda, predvsem potrebujem nekaj denarja. Kupiti moram nekaj stvari.«

»Tu imate tritisoč«, je odgovorila Tereza in dala Benu šop ban-

kovcev. »Glajte, da boste dobro naredili.«

»O, najlepša hvala, milostna gospodična. Zdaj pa moram na pot, da vse pripravim,« je odgovoril Ben in hitro pograbil denar.

»Petdeset tisoč frankov!« je mrmral, ko je odhajal iz Terezine hiše. »To ni je premoženje! No, saj ga imam takorekoč že v žepu. — Zdaj pa popdimo k staremu Adamsu. Ta se razume na take stvarce, da človek kar nenadoma odrči v nebesa, he, he.«

TIK PRED NESREČO

Adams, h kateremu se je bil namenil Ben, je bil neki propadel inženjer, ki se je zdaj bavil s tem, da je izdeloval za razne anarhistične organizacije peklenške stroje.

Kmalu sta se z Benom pobotala in Adams je bil pripravljena, spremljati Bena v Wales in tam postaviti na primernem kraju peklenški stroj.

Adams je točno postopal po navodilih, ki mu jih je dal Ben in zdaj se je vračal po poti, po kateri ga je bil privedel v park njegov zločinski tovariš. Že je bil tik zidu, ki je obdajal park, in hotel splezati čez njega, ko je obupno kriknil.

Nenadoma ga je pograbila je-klena roka in ko se je Adams plaho ozrl, je zagledal pred seboj moža atletske postave, s krinko na obrazu.

Iz domačih gajev

PETER DANJKO:

Popevajoči škrjanec

Prišel sem skoz dole

Na veliko pole,

Tam se škerlec vzdignul je

Med nebeske plitvice.

Ino kelko višje

Gor na podnebiše

Je pred meno on letel,

Telko lepše mi je pel.

S škerlcom sem veselí

Bil vu duši celi,

Misli: On mi navik da,

Kam se človek naj ravna.

Škerlec z dušo celo

Peva to veselo,

Kdaj se on od zemlje že,

Proti nebu zvišal je.

On v veseli voli

V bogu peva, moli,

Ino svojo delo vso

Zmes opravlja z radostjo.

Peter Danjko, rojen pri Sv. Petru blizu Radgone leta 1787. je umrl kot častni kanonik in zlato-mašnik leta 1873. Danjko je vse življenje razvijal živahno literarno delavnost. Izdajal je nabožne in poučne knjige vsake vrste in pisal pesmi. Posvetni pesmarici je dodal še nekatere uganke, slovniči razen ugank tudi basni in anekdote. Na štajerskem se je nekaj časa držala njegova pisava — danjčica, medtem ko je bila na Kranjskem bolj v rabi bohoričica, tudi nazvana po Bohoriču. Podlaga danjčice je bilo vzhodno štajersko narečje, tipičen primer pa je gornja pesem, ki sicer vsebinsko ni najboljša.

„Išče se kralj ...“

V Evropi je izprazen prestol in zdaj iščejo novega kralja. Seveda ne gre tu za nobeno veliko od svetovnopoličnih dogodkov zajeto državo, marveč samo za mali otok Tory, ki leži pred irsko donegalsko obalo.

Zadnji vladar tega malega romantičnega kraljestva je bila ženska Mary Herrety. Ta je nedavno umrla in doslej še ni bil izvoljen njen naslednik ali naslednica; kajti na otoku Tory si izvoli svojega vladarja ljudstvo samo. Svečanosti kronanja bi se imela vršiti že v prihodnjih dneh, toda vladarja, kakor rečeno zaenkrat še ni.

Tory ima že od pradavnih časov od matične dežele Irske neodvisnega kralja. Ta državnica ne pozna nobene policije nobenih avtomobilov in je ostala doslej obvarovana tudi pred raznimi drugimi takozvanimi pridobitvami moderne tehnike.

Kar jih je doslej izmed otočanov predlaganih za kralja, se še nobeden ni mogel odločiti, da bi sprejel kruno in žezlo pa je med ljudstvom radi tega zavladalo splošno nezadovoljstvo. Zakaj vse pričakuje na tisoče tujcev, ki bi si prišli pogledat svečanost kronanja in prinesli v deželo lepe denarje. Torej se vrlim Torycem zaresnično mudi najti primerno osebo za prestol, bodisi moškega ali ženske, sicer bodo vse velike priprave za to svečanost izguba.

VARČNOST

Nedavno umrl slaven francoski gledališki igralec Le Bary je bil zelo varčen. Sovražil je sleherni izdatek, ki ni bil neobhodno potreben, ker pri vsem svojem dobrem optimizmu se je bal za svoja stara leta.

Nekega dne je bil eden njegovih častilcev, ki ga je spremljal k vlakcu, zelo začuden, da potuje Le Bary v tretjem razredu.

»Kaj? Vi ... Tak imenitnik ... pa potujete v tretjem razredu? Zakaj pa to?«

Nakar mu je Bary pošepetal v uho:

»Zato, ker ni četrtega razreda.«

Astrološka napoved

za 21. april.

Dan stoji v prijaznih znamenjih. Vladar dneva je Neptun, ki vpliva dobro na človeškega duha: daje pobude in poživlja veselje do dela in stvarjanja. V politiki, denarstvu, prometu utegneno slišati razveseljive novice. Vladajoči bodo imeli danes srečo s svojimi ukrepi. Dober dan za potovanje, za poslovne podvige, pridobivanje novih koristnih zvez in poznanstev. Ljudje s fantazijo oziroma fantasti bodo danes zelo razgibani in datali snovi dnevnim razgovorom s svojimi teorijami, kombinacijami in napovedmi.

Katko si kaj zadovoljna s svojo novo zdravnico?«

»Zelo! Izdala mi je naslov šivilje, ki dela čudovito poceni.«

★

Torej dvojčke so dobili pri sedmih? Ali sta dečka ali deklica?«

»Mislim, da je eden deček, drugi pa deklica; lahko pa je tudi narobe.«

NAJNOVEJŠA POROČILA

Italijani še nadalje napredujejo

Asmara, 20. aprila. m. T.O. poročila: Borbe, ki so trajale na južnem bojišču 3 dni, so se končale s popolnim porazom rasa Nasifa v Ogađenu in rasa Makonena v Sidamu. Po nekem neuradno potrjenem poročilu so italijanske motorizirane čete vdrle daleč proti severu v ogađenski sektorju ter baje že zavzele Džidžigo. Abešinska vojska je zbežala v smeri pokrajine Arusi, nekateri celo v britsko Somalijo. Na sidamskem bojišču so italijanske čete dospale do Mogora, tako da so od Addis Abebe oddaljene ravno tako daleč kot čete severne vojske. Abešinci po porazu na celi črti niso nudili nikakega odpora.

V Gondarju se nadaljujejo razna dela, ki naj kultivirajo do sedaj zanemarjeno pokrajino. Obmejnih incidentov na egiptoskoudanski meji ni bilo. Odnosaji med angleško sudanskimi in italijanskimi oblastmi so prijateljski.

Dosedaj še ni točno znano, koliko so se italijanske čete preko nedelje približale Addis Abebi. V Addis Abebi se cesarju vdano prebivalstvo pripravlja, da takoj zapusti mesto, čim bi zvedelo, da so italijanske čete v neposredni bližini. Vsi ti prebivalci imajo namen odpotovati v dosedaj še negotovne pokrajine na jugozapadu države ob angleško-egiptosko-sudanski meji pri kraju Akobo.

Italijani že v Ankobru

Asmara, 20. aprila. m. T.O. poročila, da so po neki vesti iz Desisa italijanske čete danes zasedle mesto Ankober, ki se nahaja v pokrajini Šoa. Vest še ni uradno potrjena. S tem so se Italijani približali Addis Abebi na 75 milj.

Obsedno stanje v Jeruzalemu

Jeruzalem, 20. aprila. z. V Jafi in v Telavivu je prišlo do nemirov. Mrtvih je 10 židov, a ranjenih okoli 40, od teh se 11 bori s smrtjo. Arabci imajo dva mrtva in 15 ranjenih. V obeh krajih je proglašeno obsedno stanje. Ves promet je ustavljen. V Jeruzalemu so židje zaprli vse svoje trgovine. Do teh neredov je prišlo radi tega, ker je bila s strani obla-

sti preprečena demonstracija Arabcev, ki je mislila kreniti v Telaviv.

Turki so zares zasedli Dardanele

Pariz, 20. aprila. r. Definitivno se doznava, da so turške vojaške čete zasedle Dardanele in ves dosedanji demilitarizirani pas. Zasedba se je izvršila še predno so dospeli vsi odgovori vseh prizadetih držav. Odgovora do sedaj še ni poslala n. pr. Grška. Ankarska vlada opravičuje predčasno okupacijo s tem, da so dosedanji odgovori z ozirom na turško noto dovoljni, posebno tudi angleški odgovor. V splošnem prevladuje mnenje, da predčasni korak Turčije ne bo imel nikakih posledic, niti diplomatskih zapletljajev, ker so si pač skoro vse države edine v tem, da je turška prošnja za odstranitev dosedanjih dardanelskih določb z ozirom na sedanji mednarodni položaj utemeljena in revizija potrebna.

Zadružništvo — temelj gospodarstva

Občni zbor Zveze slovenskih zadrug

Ljubljana, 20. aprila. Dvorano Delavske zbornice so danes dopoldne napolnili delegati zadrug, članic Zveze slovenskih zadrug, da na občnem zboru premotrijo delo v pretekli poslovni dobi. Številne zadrugarje je ob otvoritvi občnega zbora iskreno pozdravil predsednik načelstva g. Ivan Pipan, imenoma zastopnika kmetijskega ministrstva in banske uprave g. inž. Ivo Jelačina in zastopnika Zveze gospodarskih zadrug v Ljubljani g. Stareta in F. Koblarja. Občni zbor je nato poslal vdanostno brzojavko Nj. Vel. kralju Petru II., v katerem vidijo zadrugarji svojega najvišjega zaščitnika, in pozdravno br-

zojavko g. kmetijskemu ministru. Zbor je nato pozdravil kot zastopnik ZGZ g. Stare, želeč zadrugarjem Zveze slovenskih zadrug največjih uspehov. Zadružna vzajemnost je danes najboljša osnova za zdravo sporazumevanje, zato je nujno potrebno, da vsi sodelujemo v duhu bratske in zadrugne sloge.

Najresnejše opozorilo

Po otvoritvi je predsednik g. Pipan opozoril zadrugarje na obsežno poslovno poročilo ZSZ, nakar je Zvezin ravnatelj g. Fran Trček podal obsežno in izčrpno poročilo, v katerem je uvodoma naglasil, da je poročilo sicer pesimistično v besedah in številkah, kar pa je smatrati

le kot najresnejše opozorilo na sila težke razmere, ki vladajo v našem narodnem gospodarstvu. Zadružništvo, ki temelji na zdravi ideji, je te težave prebrodilo z naravnost ogromnimi žrtvami in samozatajevanjem. Na splošno je treba k vsem težavam še prišteti psihološko silno neugodno dejstvo, da upada vera v današnji gospodarski red. In prav tega se je najbolj bati, kajti na veri, na zaupanju sloni vsako delo. Pri nas je združena misel globoko zasidrana v narodu in je zato upati, da bo zadružništvo premagalo vse težave, ki so splošnega značaja in jih dan za dnem srečujemo na vsak korak.

Demoralizacija ovira zadružno delo

Za zadružništvo je bilo lansko leto še težje od prejšnjih. Gospodarske razmere so se poslabšale in napredujoča demoralizacija je močno ovirala polet zadružnega dela. Treba je bilo skrajne previdnosti in marljivosti, da je zadružništvo vzdržalo. Ponekod je opaziti, da moči in prizadevanje za skupni ljudski blagor potemajo, kajti trpljenje in duševna stiska trajata le predolgo, in gmožna in moralna odgovornost grozita z nepopravljivimi posledicami. Ljudje padajo v malodušje. In vprav v tem trenutku se najbolj kaže notranja sila in zdravje zadružnega duha kot rešilnega pasu v narodnem gospodarstvu.

Začetek leta 1935 je sicer vzbujal vsepovsod velike nadeje, zlasti so temu dale povod velike obljube vlade, ki je opustila ostro deflacijsko politiko in oznanila preusmeritev in poživitev gospodarstva. Nekateri ukrepi so res sicer začasnó poživili gospodarstvo, vendar pa se je naposled izkazalo, da so ti ukrepi premalo za temeljito ozdravitev. Jeseni pa so serazmere naravnost usodno poslabšale. Z uvedbo sankcij smo izgubili zlasti Slovenci svojega najboljšega odjemalca, za les in živino. Poleg tega

pa smo doživeli še nešteto drugih udarcev. Nazadovale so dohodki javnih in privatnih nameštencev, cena žitu je poskočila, kar je hudo občutila zlasti Slovenija.

Najtežji udarec

pa je doživel naš kmet in z njim vred trgovina in industrija zavoljo sankcij. Izostala pa so tudi napovedana javna dela za Slovenijo, ki naj bi zaposlila brezposelne in dvignila kupno moč ljudstva. Denarni trg je ostal prej kot slej slab, nekoliko povečan denarni obtok ni mogel rešiti položaja. Zadružništvo je sicer doseglo začasnó olajšavo glede kmetijske zaščite, vendar pa je v tem oziru z nestalnostjo reševanja kmetijske zadolžitve precej omejena vera v uspešno rešitev.

Kreditne zadrug

Za svoj obstoj so bile najtežje borbo kreditne zadrug, 150 po številu. Kljub težkemu položaju so pokazale občudovanja vredno delavnost in z njo dosegle tudi prejšnjo likvidnost. Domala so izplačile polovico vlog. V tem pogledu je treba izreči voditeljem in funkcionarjem kreditnih zadrug vse priznanje. Dosegli so vse, kar je bilo mogoče. Vloge pri vseh kreditnih zadrugah so znašale okroglo 550 milijonov dinarjev. Nazadovanje vlog se je ustavilo radi izostalih plačil dolžnikov, potrebe vlagateljev pa boli in bolj naraščajo. Pozna se vsepovsod, da kreditnemu gospodarstvu

Manjka poleta

Dolžniki se nahajajo v težavnem položaju, in le stežka zmagujejo svoje obveze, zato je razumljivo, če terjatve obvez niso zadovoljive. Upniki so pokazali dovolj razumevanja zlasti glede obrestne mere, ki se je znižala za 1% tako da večina zadrug obrestuje po 3 do 4%.

Nabavne in prodajne zadrug

so svoje delovanje kljub težkim okoliščinam zadovoljivo rešile. Blagovni promet je znašal v preteklem letu 120 milijonov dinarjev. Močno se je pri tej zadružni panogi poznalo, da je kupna moč kmetov hudo opešala, na drugi strani pa kmetje

Pred kratkim je vse svetovno časopisje poročalo o silnih neurjih v Ameriki. Na sliki vidimo razdejanje, ki ga je tornado (silen vihar) povzročil v mestu Gainsville v državi Georgiji. Vihar je poleg drugega prekučnil in uničil avto, ki ga je zajel med vožnjo. Avto je popolnoma razdejan, šofer pa se je še srečno rešil.

silno težko vnovčujejo svoje pridelke. Tej vrsti zadržev napad trgovskega tiska niso nič škodovali, preje koristili, kajti mnogi konzumenti verjamejo v očitane privilegije zadržev, ki pa so dejansko malenkostni in praktično skoraj nič ne pomenijo.

Mlekarske zadruge

so še dokaj lahko prodajale svoje izdelke, toda težko so prišle do plačila za prodane izdelke. Vseposod se je občutilo znižano kupno silo, tako pri uradništvu kot delavstvu in kmetih samih. 31 mlekarskih zadržev je prešlo od svojih članov 2.781.908 litrov mleka, ki so ga plačale povprečno po 1.16 dinarjev za liter. Iz mleka so zadruge izdelale 62.144 kg sira in 25.745 kg masla, ostalo mleko pa so prodale v svežem stanju. Tudi pri teh zadrževih je bilo opaziti, da je nanje neugodno vplival splošen val nezaupanja.

Ostale zadruge so v preteklem poslovnem letu zadovoljivo delovale, zlasti kmetijske strojne in električne. Na splošno so vse vzdržale silen gospodarski pritis. Skupno je bilo včlanjenih v ZSZ 377 zadržev, na novo jih je tekom leta pristopilo 14, dikvidirale pa so 4. Samo delo Zveze je bilo živahno in je v sodelovanju s članicami rodilo lepe uspehe.

Kmetska zaščita

Posobne pozornosti so bila deležna izvajanja g. ravnatelja glede kmetske zaščite. Taka kot je, bi bilo sploh boljše, da je ni. To je le beganje in demoralizacija. Rešitev tega vprašanja je sicer težka. Za to rešitev je potrebna pred vsem korajža. Te pa nam manjka. Države okoli nas so to že zdravljali z energičnimi ukrepi rešile, nas pa to vprašanje še vedno davi. V tem pogledu bo treba nujno nekaj storiti, sicer nas bo tako stanje privedlo v razkroj.

Po revizijskem poročilu in poročilu nadzorstva, ki sta ju podala gg. Karfel Muller in Ivan Klun je sledila debata s predlogi večih resolucij, ki jih zaporedno objavljamo:

Ozdravite denarni trg

Naše denarništvo preživlja že par let izredno kritične čase. Stavljani so bili že nešteti predlogi, tudi s strani zadrževništva, vsi z namenom da se ta skrajno občutljivi, toda neobhodno potrebni instrument našega gospodarstva ohrani in ga zopet vsposobi, da bo vršil vsaj tako dobro svojo funkcijo, kot pred nastopom gospodarske krize.

Jasno se je pokazalo zlasti da primanjkuje gotovine na denarnem trgu in da so tuzadevni predpisi o organizaciji našega denarništva zastareli. Zato bi bila pred vsem potrebna

1. Vpostavitve likvidnosti našega denarnega trga, saj je baš likvidnost denarnih zavodov ena največjih ovir za poživitev gospodarske delavnosti sploh; v to svrhu naj merodajni faktorji poskrbijo za potrenba sredstva, ki bodo kot sveža kri poživela naše celokupno gospodarsko življenje;

2. reformacija zakonskih predpisov našega denarništva po vzgledu naprednejših držav, ki so temeljito preustrojile svoje denarništvo z novimi, zakonskimi odredbami ter ga tako usposobile, da popolnoma ustreza vsem kom-

pliciranim nalogam in zahtevam sedanjega časa.

Rešite kmetsko zaščito

Eno najtežjih in najbolj boječih naših gospodarskih vprašanj, razdolžitev kmetov, tudi v preteklem letu ni bilo definitivno rešeno.

Tesna povezanost tega vprašanja z vprašanjem likvidnosti naših zadrževnih denarnih zavodov in pa dejstvo, da so kreditne zadruge po svojem ustroju zastopnice i vlagateljev i članov dolžnikov, ki so po pretežni večini pripadniki kmetskega stanu, nam narekuje, da ponovno apeliramo na merodajne faktore naj v izogib preteči nevarnosti povzamejo vse od zadrževnih organizacij večkrat predlagane ukrepe za res dokončno in uspešno rešitev tega perečega vprašanja. Nevzdržnost sedanjega položaja priča dovoljno že dejstvo, da je dolžnikom dana vsaj 12letna zaščita, dočim uživajo kreditne zadruge kvečjemu letno in bi potem takem po preteku 6 let bile kreditne zadruge nezaščitene.

Pri reševanju razdolžitve kmeta je vsekakor imeti v vidu, da se z nobenimi ukrepi ne sme omajati težko privzgojeni smisel za varčevanje. Zlasti gre pri zadrževnih vlagateljih za gospodarsko šibke ljudi, ki so s trudom prištedili nekaj denarja za težke čase. Stremljenje merodajnih faktorjev naj gre za tem, da z vsemi razpoložljivimi sredstvi podpira kreditno zadrževništvo, ki je uspelo zbrati tekom svojega obstoja razmeroma ogromne vsote in jih stavi na razpolago našemu gospodarstvu.

Ponavljamo, da je po našem mnenju neobhodno potrebno izvesti konverzijo kmetskih dolgov na način, ki je bil od zadrževnih organizacij ponovno in izčrpno predlagan. S prevzemom kmetskih dolgov s strani države ali privilegiranega denarnega zavoda bi se omogočila dosedanjim kmetom upnikom — kreditnim zadrževom in drugim denarnim zavodom prepotrebna likvidnost, kmetskim dolžnikom pa bi se s 25letnim odplačevanjem in z dva odstot. obrestovanjem res znatno olajšalo breme dolga in njegovih posledic.

Po najnovejših vestih namerava vlada zopet odložiti plačilo obroka in obresti do konca septembra. Ugotavljamo, da naše zadruge skrajno socialno postopajo nasproti dolžnim kmetom in izterjavajo samo v izjemnih slučajih, če dolžnik premoženje pušča ali bi lahko plačal, pa noče. Zato smo prepričani, da bo ostal zadrževni načrt še dalje nespremenjen v veljavi.

Za dvig cen kmetijskih pridelkov

Zadrževanji, zbrani na občnem zboru Zveze slovenskih zadržev v Ljubljani toplo pozdravljajo akcijo kmetov po dvigu cen kmetijskih pridelkov in priporočajo solidaren in složen nastop vseh pripadnikov kmetskega stanu.

Ta akcija zahteva previdno in sistematično postopanje in zato smatramo, da niso na mestu prenašli ukrepi, ki bi lahko akcijo obrežuspešili in samo poslabšali že itak skoraj nevzdržne razmere. V katerih se nahaja naš kmet. Vprašanje dviga cen kmetijskim

pridelkom je življenjskega pomena za kmetski stan in zato upravičeno pričakujemo, da bo posušena akcija gospodarske sloge naša popolno razumevanje in tudi podporo merodajnih faktorjev za uspeh akcije.

Ukinite škodljive sankcije

Že itak težke gospodarske razmere so se z uvedbo gospodarskih sankcij zoper Italijo znatno poslabšale. Učinki so bili vidni po vseh državah, za dravsko banovino pa pomenilo sankcije katastrofalni zastoj izvoza, saj je bila ravno Italija za nas, kot pretežno lesno in živinorejsko pokrajino, največji odjemalec naših kmetijskih in drugih produktov. Škodljivi učinki tega zastoja v izvozu se občutijo v celokupnem našem gospodarstvu in seveda tudi v naših zadrževnih organizacijah, saj gre znatni upad višine vplačanih obresti na račun dolga v primeri s prejšnjimi leti ravno na rovaš dejstva, da je izgubil naš kmet najbližjega in največjega inozemskega odjemalca za svoje pridelke, ni pa dobil obljubljenih kompenzacij od ostalih držav, zlasti pa ne v oni potrebni meri. Najbolje ilustrira nastali položaj dejstvo, da je naš izvoz v Italijo padel od mesečno 50 milijonov na 4 milijone in imamo v Italiji zamrznjenih preko 250 milijonov terijatev.

Kot predstavniki zadržev, v katerih je skoraj sto tisoč članov in to po pretežni večini pripadnikov kmetskega stanu, torej s sankcijami najbolj prizadetih oseb, prosimo in apeliramo na kraljevsko vlado, da povzame vse korake za takojšnjo ukinitve sankcij zoper Italijo in odstranitev vseh kvarnih posledic, povzročenih po tej mednarodni obvezi. Ukinitve sankcij diktirajo življenjski gospodarski pogoji celokupne države, zlasti pa dravske banovine in je tem bolj opravačljiva, ker povzeti mednarodni ukrepi zoper Italijo niso dosegli zaželjenega efekta, nam pa prizadejali ogromno škodo, ki jo občutijo prav vsi stanovi.

Nov duh v našem smuškem sportu

Ljubljana, 20. aprila.

Agilni zimski sportniki so započeli akcijo, da položijo v naš sport več ideologije, da mu dajo novo smer ter tako napravijo naš sport nekako poduhovljen ter čist vse nepotrebne umazane navlake. Razposlali so vsem prijateljem sporta posebno okrožnico z vprašanji, ki so danes še prav posebno aktualna. Ugotavljajo, da pada število tekmovalcev na naših zimsko sportnih tekmah. Kaj je torej temu vzrok? Hočejo tudi ugotoviti ali vrši časopisje uspešno propagando, ter dati smer bodoči časopisni propagandi. Naš prvi narodni sport-smuko želijo propagirati tako, da se bo res čimbolj razširil med narodom. V ta namen nameravajo prirediti več predavanj ter položiti prvo ideologijo smušarstva. Doseči želijo pravilno pojmovanje smušarskih tekem.

Zanimivo je poglavje o ženskem smušanju. Tudi tukaj hočejo sportni krogi doseči ideologijo. O delu saveza, podsaveza in klubov je razpisana svobodna anketa in bodo sigurno posamezna izvajanja zanimiva.

MALI OGLASI

HRANILNE KNJIZICE
prodate ali kupite najbolje potem
moje oblast vno dovoljene pisarne.
Denar tako j. Priložite znamke.
RUDOLF ZORE, Ljubljana
Gledališka ulica 12. Telefon 88-40.

Tovarniško

poslojje
obstoječe iz 4 večjih stavb, primerno za vsako industrijo, električni pogon, tik kolodvora Stična, z ali brez inventarja ugodno naprodaj. Ponudbe pod »Industrija« na upravo »Glasa naroda«.

Zenitve

in možitve
boljših krogov posredujemo najvestneje. Razpošiljamo informativne prospekte proti predplačilu Din 10.— v poštini znamkah diskretno. Velika izbira odličnih partij obojega spola. Varočite takoj prospekte! »Rezor« Zagreb — pošta 3

38-55

je številka, katero pokličite pri naročevanju svojih

oglasov

o »Glasu naroda«

GOSTILNA MICI KMETIČ na Aleksandrovi cesti 5

vam nudi svoja znana izborna vina:
Silvanec Din 15.— Rizling Din 14.—

IN SVOJE SPECIALITETE:
Muškati-Silvanec Din 16.—, Dingač Din 14.—, Cviček Din 12.—

TER PRVOVRSTNO:
Belo dalmatinsko Din 10.—, Opolo Din 10.—, Čez ulico Din 1.— ceneje.

„Glas“ povsod

Nov duh v našem smuškem sportu

Savez je pooblastil poseben odbor, sestojč iz posameznih članov-ideologov našega smušarstva, med njimi gg. Jelenič, Nagy, Piccoli, Predalič in drugi. Na pogladi referatov bodo člani tega odbora sestavili skupni referat ter ga iznesli pred poseben kongres, ki se bo vršil 21. maja v Ljubljani in bo res prvi sportni kongres naše države.

Okrožnica, ki vabi na to sodelovanje vse prijatelje našega sporta, se končava z vedrimi besedami: Kongres naj pokaže pot vodstvu našega sporta, vodstvu, ki se zaveda svojega dela, vodstvu, ki hodi svojo ravno pot, sportno mladino, polno energije in življenja, ki bo sledila temu vodstvu na vsakem koraku.

Torej res stojimo pred novim duševnim prepovedom našega sporta. Ker je v zdravem sportu mogoč tudi duševno, močan preokret naše miselnosti in delavnosti, pozdravljamo ta novi pokret in mu želimo mnogo uspehov.

„Glas“ je zabaven